

tem præsertim, cum jam dixerint aliqui proprietatem mobilium pertinere ad totum Ordinem in communi; Nobis fuit humiliter supplicatum, ut in hoc Animarum dignaremur providere periculis, & totius ordinis puritati. Dicimus itaque, quod nec in communi, nec in speciali debent proprietatem habere, sed utensilium, & librorum, & eorum mobilium, quæ licet habere, Ordo usum habeat, & fratres secundum quod Generalis Minister, vel Provinciales disponendum duxerint, iis utantur salvo locorum, & domorum dominio illis, ad quos noscitur pertinere, nec vendi debent mobilia, vel extra ordinem commutari, aut alienari quomodo, nisi Ecclesiæ Romanæ Cardinalis, qui fuerit Ordinis Gubernator, Generali, seu Provincialibus Ministris auctoritatem, super hoc præbuerit, vel assensum. Quia vero in quodam ejusdem Regule Capitulo continetur, ut si qui fratrum instigante humani generis inimico mortaliter peccaverit, pro illis peccatis de quibus ordinatum fuerit, ut recurratur ad solos Ministros Provinciales, teneantur fratres ad eos recurrere quamcunq; poterunt, sine mora, ipsi pie dubitant, utrum hoc de peccatis publicis tantum intelligi debeat, an de publicis pariter, & privatis. Respondemus igitur prædictum Capitulum ad manifesta tantum, & publica pertinere volentes, ut Generalis Minister constituat, vel constitui faciat tot per Provincias, quot earum Ministri viderint expedire, de majoribus, & discretioribus Sacerdotibus, qui super privatis audiant penitentes, nisi fratres Ministris, aut Custodibus suis ad loca eorum declinantibus maluerint confiteri. Cæterum cum prohibente Regula nulli fratrum liceat Populo prædicare, nisi a Ministro Generali fuerit examinatus, & approbatus, & sibi officium Prædicationis ab ipso concessum; certificari petitis utrum pro laboribus fratrum, & periculosis discursibus evitandis Generalis Minister dictam examinationem, approbationem, & commisionem officii Prædicationis discretis aliquibus committere valeat pro examinandis generaliter illis, qui in Provinciis sunt statuti, vel specialiter pro quibusdam. Ad quod damus tale responsum, quod hæc Generalis Minister, nulli potest absenti committere; sed qui examinatione indigere creduntur, mittantur ad ipsum, vel cum Ministris Provincialibus conveniant propter hoc in Capitulo generali: si qui vero examinari non egent pro eo, quod in Theologica facultate, & prædicationis officio sunt instructi, si ætatis maturitas, & alia, quæ requiruntur in talibus, conveniant in eisdem, possunt, nisi quibus Minister Generalis contradixerit, & modo quo dictum est Populo prædicare. Super eo autem, quod dubitant Fratres, ac Vicarii Provincialium Ministrorum, quos ipsi sibi substituunt, cum ad Capitulum veniunt generale, possint ad ordinem recipere venientes, vel ejicere jam receptos, dicimus, quod non possunt, quia nec hoc Ministris ipsis permittitur, nisi eis specialis super hoc licentia concedatur, quibus etiam Generalis Minister, sicut concedere, sic negare potest licentiam prædictam; & cum juxta eandem Regulam, aliis quam Ministris Provincialibus fratrum receptio committi non valeat; multo minus potestatem habeant Pro-

An rei cuiusquam maneat penes Ordinem proprietas.

Qualiter recurratur debeat peccator ad Ministros.

Quomodo examinandi & instituendi Prædicatores.

Cui possint Fratres recipere, & ejicere.

vinciales Ministri hoc aliis committendi, quibus id, & non aliis est commissum. Insuper dubitantibus vobis, an pro eo quod in Regula dicitur, ut decedente Generali Ministro a Provincialibus Ministris, & Custodibus in Capitulo Pentecostes fiat electio successoris, omnium Custodum multitudinem oporteat ad generale Capitulum convenire, an ut omnia cum majori tranquillitate tractentur, sufficere possit, ut aliqui de singulis Provinciis, qui vocem habeant aliorum intersint; taliter respondemus, ut singularum Provinciarum Custodes unum ex se constituant, quem cum suo Provinciali Ministro pro ipsis ad Capitulum dirigant, voces suas committentes eidem. Quod etiam cum fueritis per vos ipsos, statutum hujusmodi duximus approbandum. Denique quia continetur in Regula prædicta, quod fratres non ingrediantur Monasteria Monialium, præter illos quibus a Sede Apostolica concessa fuerit licentia specialis, quamquam hoc de Monasteriis Pauperum Monialium inclusarum fratres hætenus intelligendum esse crederent, cum earum Sedes Apostolica curam habeat specialem, & intellectus hujusmodi per Constitutionem, quamdam tempore data Regula, vivente adhuc Beato Francisco, per Provinciales Ministros fuisse credatur in generali Capitulo declaratus, certificari nihilominus postulas, an hoc de omnibus generaliter, cum Regula nullum excipiat; an de solis Monasteriis intelligi debeat Monialium prædictarum. Nos utique, generaliter id esse prohibitum de quarumlibet Cœnobiiis Monialium, respondemus, & nomine Monasterii volumus Claustrum, Domos, & Officinas interioris intelligi pro eo, quod ad alia loca, ubi etiam homines seculares conveniunt, possunt fratres illi causa prædicationis, vel elemosinæ petendæ accedere, quibus id a Superioribus suis pro sua fuerit maturitate, vel idoneitate concessum, exceptis semper prædictarum Monasteriis inclusarum, ad quæ nulli datur accedendi facultas sine licentia Sedis Apostolicæ specialis.

Qui concurrant ad electionem Generalis Ministri.

Quid intelligendum circa ingressum in Monasteria Monialium.

Datum Anagninæ sextodecimo Kalendas Novembris Pontificatus nostri anno quarto.

Dat. die 17. Octob. 1230. Pont. An. IV.

XXIV.

Quod Tyrones infra tempus probationis habitum dimittere, & ad secularia vota remeare absque Apostasiæ nota libere, & licite possint, & valeant.

Ibidem.

Gregorius Episcopus Servus Servorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Quia nonnullos loca Religiosa absque protestatione intrare contingit, & infra tempus probationis exire, ad seculum redeuntis Apostasiæ criminis arguuntur, super quo fuit hætenus a pluribus dubitatum, quia cum tempus probationis concessum continere in se videatur liberam optionem eligendi alterum e duobus, vel in Monasterio tales remaneant, aut abcedant liberi, etiam post promissam de stabilitate perseverantiam, sicut in Beati

Causa dande Constitutionis.

Be-

XXIV.

Confirmatio Concordiæ inter Sanctorum Laurentii in Damasco, & Eustachii de Urbe Capitula inita super nonnullarum Ecclesiarum Jurisdictione.

Ibidem.

Gregorius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Archipresbytero, & Clericis Ecclesiæ Sancti Eustachii de Urbe, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Recordiam.

EA quæ Judicio, vel Concordia terminantur, firma debent, & illibata consistere; & ne in recidivæ contentions scrupulum relabantur, Apostolico convenit præsidio communiti.

Scelus questionis.

Eapropter dilecti in Domino filii vestris devotis precibus inclinati compositionem, quæ inter vos ex parte vna, & Priorem, & Clericos Ecclesiæ Sancti Laurentii in Damasco de Urbe; ex altera, super Investitura Sacerdotum Scrutinio, Baptismate, & Capitulo quatuor Cappellarum Sancti Pantaleonis videlicet, Sancti Sebastiani, Sancti Benedicti, & Sancti Silvestri amicablem intervenit, ad instar felicis recordationis Alexandri Papæ Prædecessoris nostri, sicut sine pravitate provide facta est, & ab utraque parte sponte recepta, & in ejus litteris super hoc confectis prospeximus contineri; auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Ad majorem vero cautelam tenorem litterarum ipsarum præsentibus duximus inferendum, qui talis est: Alexander Episcopus Servus Servorum Dei. Dilecto filio Petro Archipresbytero, & Clericis Sancti Eustachii, salutem, & Apostolicam benedictionem. Cum inter Ecclesiam Sancti Pantaleonis videlicet, Sancti Sebastiani, Sancti Benedicti, & Sancti Silvestri controversia sit aliquandiu agitata tandem inter vos, & Clericos Sancti Laurentii in Damasco de consensu, & auctoritate dilectorum filiorum nostrorum Petri tituli ejusdem Ecclesiæ Sancti Laurentii Presbyteri, & Ugolini Ecclesiæ vestræ Diaconi Cardinalium super his amicablem compositionem intercessit, quam ut futuris temporibus inviolabiliter observetur, præsentibus litteris duximus annotandam. Sane Sacerdotes præscriptarum Cappellarum ad Ecclesiam vestram pertinentium Scrutinium, solemnem Baptismum, qui fit in Sabbato Sancto, Capitulum in majori Hebdomada, & duo alia Capitula, ad quæ infra annum vocati fuerint, eidem Ecclesiæ Sancti Laurentii sine contradictione exhibebunt. Ita quidem quod singuli, qui in aliqua prædictarum Cappellarum pro tempore fuerint ordinati, hæc dumtaxat Ecclesiæ Sancti Laurentii sicut diximus exhibebunt. Crisma vero, & Oleum, Sanctum prædictæ Cappelle ab Ecclesiâ Sancti Laurentii tantum recipient si gratis, & absque omni pravitate dare voluerit. Si quis autem prædictorum Presbyterorum hæc, ut statutum est, & nominatim expressum, Ecclesiæ Sancti Laurentii noluerit exhibere, Clerici Sancti

Compositio facta tempore Alexandri III. Pp.

Confirmatoria super hoc ejusdem Alexandri litteræ.

Quæ fuerit Concordia.

Benedicti Regula continetur. Varia quoque probationis tempora ex diversitate Personarum causarum, & conditionum fuerint instituta, quibus quandoque triennium in habitu seculari, quandoque biennium fuit Statutis Canonis, ac Sanctione legalis provisionis indultum, & tandem ex præfata Regula, & Beati Gregorii Papæ prohibitione nihilominus interdictum, ne ante unius anni probationem aliquis in Monachum admittatur; Personæ hujusmodi Apostate non videntur, præsertim cum a Prædecessoribus nostris pluries dicatur esse responsum; Novitios ante susceptum Religionis habitum in probatione positos ne ad statum pristinum redire valeant prohiberi. Licet autem Prædecessores nostros super hoc diversa sensisse aliquibus videatur, credendum tamen non est, quod injicere voluerint laqueum animabus, quæ a diversis, & variis irruentibus mortis occasionebus sunt potius eruedæ, cum ex imperitia, seu negligentia in hoc simpliciores maxime facile caperentur. Et quod de protestatione facienda scriptum est, consilii esse potius creditur, quam precepti, quia & si videatur alicubi ommissa protestatio præsumptionem conversionis inducere, ne liceat ommittenti illam ad seculum postmodum remeare, non tam protestationis ommissio, quam assumptio habitus Religionis, qui datur Professus, de quo mentio specialiter habetur ibidem, facultatem admittit ad seculum redeundi. Nos autem animarum salutem providere volentes, & amovere materiam scandalorum, de consilio fratrum nostrorum præsentis decreto statuimus, Novitios in probatione positos ante susceptum Religionis habitum, qui datur protestationibus consuevit, vel ante professionem emissam, ad priorem statum redire posse libere infra annum, nisi evidenter appareat quod tales absolute voluerint vitam mutare, & in Religione perpetuo Domino deservire, cum quilibet renunciare valeat ei, quod pro se noscitur introductum. Ad ambiguitatem omnem penitus amputandam, nihilominus statuentes, ut cum in quibusdam locis Religiosis Novitorum habitus non distinguatur ab habitu Professorum, Professionis tempore benedicantur vestes, quæ profitentibus conceduntur, ut Novitorum a Professorum habitu discernatur.

Tyrones infra tempus probationis habitum dimittere non sunt Apostate.

Dubia nonnulla super hoc explicantur.

Novitii itaque libertatem habent ad pristinum statum redeundi.

Claustrum.

Dat. die 18. Martii 1231. Pont. An. IV.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ Constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Laterani quintodecimo Kalendas Aprilis Pontificatus Nostri Anno Quarto.

Laurentii denunciabunt vobis, ut eum quæ dicta sunt eidem Ecclesie Sancti Laurentii exhibere compellatis, & si contemptor extiterit, & tribus vicibus vocatus non satisfecerit, spatio viginti dierum elapso Ecclesia Sancti Laurentii ipsum interdicendi, & postmodum excommunicandi liberam habeat potestatem. In hoc si quidem Ecclesia vestra sine fraude juvabit Ecclesiam Sancti Laurentii. Et si Populus interdictus, vel excommunicato favorem præstare voluerit, Ecclesia Sancti Laurentii sine fraude juvabit Ecclesiam vestram, vel ad removendum contumacem ab Ecclesia, vel ad cogendum ipsum ad satisfactionem, prout Ecclesia vestra elegerit: Ecclesia autem Sancti Laurentii nihil ultra in prenominationis Cappellis, seu a Cappellanis eorum de cætero postulabit, vel sibi vindicare præsumet, per quod jus, & consuetudines Ecclesie vestre, quas in eisdem Cappellis habet, in aliquo minuantur. Præterea prædicti Cappellani ea, quæ in ipsis Capitulis ad honorem Ecclesie Sancti Laurentii tractantur, observabunt: Ita tamen quod si quid fuerit in ipsis Capitulis ad diminutionem juris, & consuetudinum Ecclesie vestre, vel Cappellarum ipsarum tractatum, observare nullo modo cogantur. Verumtamen nulla earundem Cappellarum interdictum, vel excommunicatum ab Ecclesia Sancti Laurentii recipiet; imo pro excommunicato, & interdicto ipsum tenebit. Omnem autem ordinationem, & dispositionem super iudicibus Cappellis, libere, ac pacifice absque alicujus contradictione Ecclesia vestra de cætero habeat, salvo tenore conventionis. Insuper etiam pro bono pacis interdictum, aut excommunicatum in sua Jurisdictione a Capitulo Ecclesie vestre Ecclesia Sancti Laurentii non recipiet; imo eum pro interdicto, & excommunicato tenebit. Et hoc idem faciet Ecclesia vestra de interdicto, & excommunicato ab Ecclesia Sancti Laurentii. Ne igitur controversia, quæ amicabilem finem suscepit, iterum suscitetur, præscriptam conventionem ratam habemus, & firmam, eamque ad petitionem utriusque partis, auctoritate Apostolica confirmantes præsentis scripti patrocinio communimus. Statuentes, ut nulli omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Anagninæ quartodecimo Kalendas Augusti.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Laterani quinto idus Aprilis Pontificatus Nostri Anno Quinto.

Classula.

Dat. die 9. Aprilis 1231. Pont. An. V.

Innovatio Privilegiorum, aliorumque Indultorum a Zacharia Papa Sacro Cassinensi Cænobio concessorum.

Ibidem.

Gregorius Episcopus Servus Servorum Dei, Dilectis filiis Abbati, & Conventui Monasterii Cassinensi, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Um multa precum instantia devote, ac humiliter nuper postulatis a vobis, ut bonæ memoriæ Zachariæ Papæ Prædecessoris nostri Privilegium Monasterio vestro concessum propter vetustatem ipsius, maxime cum filium, cui Bulla adhebat pro majori esset parte contractum, & alterius formæ foret ejusdem litteræ quam moderna, mandarem sub Bulla nostrâ litteris annotari. Nos igitur eodem Privilegio diligenter inspecto, ne jus possit ejusdem Monasterii deperire, Privilegium illud præsentibus de verbo ad verbum annotari fecimus ad cautelam Apostolici favoris ei præsidium impendendo; ita quod per hoc nihil plus juris accrescat eidem Monasterio, quam ei per dictum Privilegium fuisse indultum; cum per id conservare jus antiquum, non novum ei concedere intendamus. Tenor autem ejusdem Privilegii talis est:

Zacharias Cassinensibus concessit Diploma.

Confirmatur.

Zacharias Episcopus Servus Servorum Dei &c.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ annotationis, & concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Classula.

Datum Laterani quarto Idus Aprilis Pontificatus Nostri Anno Quinto.

Dat. die 10. Aprilis 1231. Pont. An. V.

Præscribuntur nonnulla Statuta, & Ordinationes pro bono regimine Universitatis Studii Generalis Parisien. a Magistris, ejusdemque Scholaribus servanda.

Ibidem.

Gregorius Episcopus Servus Servorum Dei, Dilectis filiis universis Magistris, & Scholaribus Parisien. salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Parrens scientiarum Parisiis, velut altera Cariathsepher Civitas litterarum cara claret, magna quidem, sed de se majora facit optari docentibus, & discipulis gratiosa, in qua utique, tamquam in Officina Sapientie specialiter habet argentum venarum suarum principia, & auro locus est, in quo rite conflatur, ex quibus prudentes eloqui mystici murenulas aureas vermiculatas argento cudentes, & fabricantes monilia ornata lapidibus pretiosis, imo nulli

Encomium Studii Parisien.

nullo pretio comparandis Sponsam Christi decorant, & decorant; Ibi ferrum de terra tollitur, quia dum terrena fragilitas fortitudine solidatur, lorica fidei, gladius, spiritus, & cætera, inde fit Christianæ militiæ armatura potens adversus aereas potestates, & lapis calore solutus in æs vertitur, quia corda lapidea Sancti Spiritus afflata fervore, dum ardent, incendunt, & sunt prædicatione sonora præconantia laudes Christi. Quare non est dubium, quin Deo, & hominibus graviter displiceret, quisquis in Civitate prædicta gratiam tam insignem niteretur ullatenus disturbare, vel disturbantibus se pro viribus potenter non apponeret, & patenter. Unde cum super disensione ibi Diabolo instigante suborta, studium enormiter disturbante, quæstiones ad nos delatas audiverimus diligenter, eas potius provisionis moderamine, quam judiciali sententia de fratrum nostrorum consilio duximus sopiendas; Circa statum itaque Scholarium, & Scholarum hæc statuimus observanda, videlicet quod quilibet Cancellarius Parisien. vocatis ad hoc, & presentibus pro Universitate Scholarium duobus Magistris in sua institutione jurabit, quod ad regimen Theologie, ac Decretorum bona fide secundum conscientiam suam loco, & tempore secundum statum Civitatis, & honorem, ac honestatem facultatum ipsarum, non nisi dignis licentiam largietur, nec admittet indignos Personarum, & Nationum acceptione submotâ. Ante vero quam quemquam licentiet infra tres menses a tempore petitiæ licentiæ, tam ab omnibus Magistris Theologie in Civitate presentibus, quam a aliis Viris honestis, & litteratis, per quos veritas sciri possit, de vita, scientia, & facundia, nec non proposito, & spe proficiendi, ac aliis, quæ sunt in talibus requirenda, diligenter inquirat, & inquisitione sic facta quid deceat, & quid expediat bona fide det, vel neget secundum conscientiam suam petenti licentiam postulatam. Magistri vero Theologie, ac Decretorum quando incipient legere, præstabit publice juramentum, quod super præmissis fidele testimonium perhibebunt. Cancellarius quoque jurabit, quod consilia Magistrorum in malum eorum nullatenus revelabit Parisien. Canonicis libertate, ac jure in incipiendo habitis in sua manentibus firmitate. De Phisicis autem, & Artibus, ac aliis Cancellariis bona fide promittet examinare Magistros, & non nisi dignos admittens repellat indignos. Cæterum quia ubi non est ordo, facile reperit horror, Constitutiones, seu Ordinationes providas faciendi de modo, & hora legendi, & disputandi de habitu ordinato, de mortuorum exequiis, necnon de Bachelariis, qui, & qua hora, & quid legere debeant, ac hospitiorum taxatione, seu etiam interdicto, & rebelles ipsi Constitutionibus, vel Ordinationibus per subtractionem Societatis congrue castigandi vobis concedimus facultatem; Et si forte vobis subtrahatur hospitiorum taxatio, aut quod absit vobis, vel alicui vestrum injuria, vel excessus inferatur enormis, utpote mortis, vel membri mutilationis, nisi congrua monitione præmissa, infra quindecim dies fuerit satisfactum, liceat vobis usque ad satisfactionem condignam suspendere lectiones, & si alicuius vestrum indebite incarcerationi contigerit,

Juramentum a Cancellario præstandum de licentiandis.

Inquisitio de his faciendis ante licentiandam dandam.

Privilegia nonnulla conceduntur Magistris.

fas sit vobis nisi monitione præhabita cesset injuria, statim a lectione cessare, si tamen id videbitis expedire. Præcipimus autem, ut Parisienis Episcopus sic delinquentium castiget excessus, quod Scholarium servetur honestas, & maleficia non remaneant impunita, sed occasione delinquentium non capiantur ullatenus innocentes, imo si contra quemquam suspicio fuerit orta, probabilis, honeste detentus idonea cautione præstita cessantibus Carcerariorum exactionibus dimittatur; quod si forte tale crimen commiserit, quod incarceratione sit opus, Episcopus in carcere culpabilem detinebit Cancellario habere proprium carcerem penitus interdicto. Prohibemus insuper ne Scholaris pro contracto debito de cætero capiatur, cum hoc sit Canonicis, & legitimis Sanctionibus interdictum, sed nec Episcopus, vel Officiales ejus, seu Cancellarius penam pecuniariam pro excommunicationis amenda, vel alia qualibet Censura requiret, nec Cancellarius a licentiandis Magistris juramentum, vel obedientiam, seu aliam exiget cautionem, nec aliquod emolumentum, seu promissionem recipiet pro licentiâ concedenda juramento superius nominato contentus. Porro vacationes illiæ non extendantur, de cætero ultra mensem, sed vacationum tempore Bachelarii si voluerint, suas continent lectiones. Inhibemus autem expressius, ut Scholares per Civitatem armati non vadant, & turbatores pacis, & studii Universitatis non defendat, & illi, qui simulant se Scholares, nec tamen Scholares frequentant, nec Magistrum aliquem profitentur, nequaquam Scholarium gaudeant libertate. Ad hæc jubemus, ut Magistri Artium unam lectionem de Prisciano, & unum post alium ordinarie semper legant, & libris illis naturalibus, qui in Concilio Provinciali ex certa causa prohibiti fuerunt, Parisiis non utentur, quousque examinati fuerint, & ab omni errorum suspicionem purgati. Magistri vero, & Scholares Theologie, in facultate, quam profitentur, se studeant laudabiliter exercere, nec Philosophos se ostendent, sed fatagant fieri Theodoti, nec loquantur in lingua Populi, & Populi Linguam Hebræam cum Azotica confundentes, sed de illis tantum in Scholis quæstionibus disputent, quæ per libros Theologicos, & Sanctorum Patrum tractatus valeant terminari. Præterea de bonis Scholarium, qui intestati decedunt, vel rerum suarum ordinationem aliis non committunt, sic duximus providendum, videlicet ut Episcopus, & unus de Magistris, quem ad hoc Universitas ordinaverit recipientes omnia bona defuncti, & in loco tuto, & idoneo deponentes statuent certum diem, quo illius obitus in patria sua valeat nunciari, & illi, ad quos bonorum ejus est successio devoluta, possint Parisiis accedere, vel idoneum Nuncium destinare, & si venerint, vel miserint, restituentur eis bona cum cautela, quæ fuerit adhibenda. Si vero non comparuerit aliquis, ex tunc Episcopus, & Magister bona ipsa pro anima defuncti, prout expedire viderint, erogabunt; nisi forsitan ex aliqua iusta causa venire nequiverint successores, & tunc erogato in tempus congruum differatur. Verum quia Magistri, & Scholares, qui damnis, & injuriis lacessiti juramento invicem sibi præstito a Civitate Parisien. dissipato studio discesserunt, visi

Episcopi Parisien. jus i Scholares delinquentes.

Exemptiones eidem concessæ.

De vacationibus artium.

De Magistris Artium.

De Magistris Theologie.

De bonis Scholarium obuentium.

XXVIII.

Confirmatio Regule Ordinis S. Marci Mantuan. cujus Prioribus indulgetur, ut Laicos, qui apud eos Regularem habitum receperint, ad primam Tonfuram promoveri valeant.

Ibidem.

Gregorius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Prioribus, & Collegis Ecclesiarum Ordinis Sancti Marci Mantuan. tam presentibus, quam futuris hanc Regulam professis in perpetuum, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Pla postulatio voluntatis effectu debet prosequente compleri, ut & devotio- nis sinceritas emittat, & utilitas postulata vires indubitanter assumat.

Exordium.

Eapropter dilecti in Domino filii vestris postulationibus inclinati Regulam, quam deliberatione provida statuentes communiter approbavistis, a felicis recordationis Innocentio Papa Prædecessore nostro vobis fratribus Sancti Marci dudum roboratam ante Concilium Generale, ac de mandato bonæ memoriæ Honorii Papæ Prædecessoris nostri in quibusdam correctam, secundum quod vobis magis expedire prospeximus, ad petitionem vestram fecimus emendari, eamque vobis, & omnibus eandem Regulam profiteri volentibus auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communitus, cujus tenorem præsentibus litteris annotari fecimus, qui est talis.

Regulam ab eis emendam confirmat.

Quoniam favente Deo, Nos Priores, & Conventus Ecclesiarum Ordinis Sancti Marci de Mantua uni Domino servire, unique Regi disponimus militare, volentibus nobis Sancti Patrum imitari vestigia, unum præcipue necessarium est, ut omnibus nobis sit cor unum, & anima una in Domino, & unius moris habitus in Domo Domini militanti, ut sic pervenire mereamur ad illam unam, quam Propheta in triumphanti Domo Domini postulat possidere. Quod quidem, ut possimus facilius obtinere, ad honorem Dei, ac Virginis gloriosæ, aliorumque Sanctorum Regulam Canonicam, prout inferius descripta est, ordinavimus a nobis nostrisque successoribus secundum infirmitatem nostram perpetuo observandam. Fratres, & Sorores intra Canonicas suas silentium teneant ab ultimo signo Completorii usque ad constitutum signum post laudes Matutinas. In Choro quoque, Dormitorio, Claustro, & Refectorio continuum silentium teneatur, nisi forte pro necessitate, vel utilitate, loquendi licentia concessa fuerit a Priore. Licet tamen Priori dum ad mensam steterit, vel eo absente tenenti locum ejus aliquid pro utilitate cum aliquo leniter dicere. Si quid autem opus fuerit alicui, signo petatur non verbo: Officialibus quoque in ordine designatis, & etiam aliis Fratribus, & Sororibus, quibus Prior duxerit concedendum, silentii tempore cum gravitate, ac moderatione loqui liceat in locis, quæ in Capitulo determinata fuerint ab eodem. Ubique etiam loqui liceat universis, si videatur imminere periculum incendii vel Latronum: Infirmi etiam in Infirmito-

Regule tenore

De concordia servanda.

Observanda que regula.

Silentio.

sunt, causam agere non tam propriam, quam communem, nos generalis Ecclesie necessitate, ac utilitate pensata, volumus, & mandamus, ut postquam a charissimo in Christo filio nostro Illustri Rege Francorum Magistro, & Scholarius Privilegia exhibita fuerint, & de ipsorum malefactoribus amende taxate, Parisiis licite studeant, nulla prorsus de mora, vel reducto, infamia, vel irregularitate notandi.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ Provisionis, Constitutionis, Concessionis, Prohibitionis, & Inhibitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Laterani Idibus Aprilis Pontificatus nostri anno quinto.

Dat. die 13. Aprilis 1231. Pont. An. V.

XXVII.

Quod a Clero in Ecclesiis Urbis servetur Ordo videlicet, ut Presbyteri Diaconis præferantur, isti vero Subdiaconis præcedant.

Ibidem.

Gregorius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Rectoribus Fraternalitatis, & universo Clero Urbis salutem, & Apostolicam Benedictionem.

UT universalis Ecclesia pulchritudo membris effigiata distinctis, quæ non eundem actum habentia, invicem sibi unanimi charitate ministrant, non solum servetur integrus, verum etiam officiosus operetur, instar Curie Regni cœlestis ordinum varietate distinguitur, & insignitur titulis dignitatum, quibus Viri digni decorati decenter secundum differentes datas a Domino gratias in ea, qua vocantur vocatione, digne studeant famulari. Unde ne membrum in corpore scandalum facere videatur, expedit, ut qui minores sunt ordine, nequam postponi majoribus dedignentur, cum alias ridiculum videretur, si proveci ad ordines altiores in locis inferioribus remaneret. Ut igitur in Ecclesiis Urbis singula quæque locum teneant sortita decenter, volentes ut Apostolicæ Sedi, cujus sunt membra, sicut conventu, conformentur, de fratrum nostrorum consilio præsentis decreto statuimus, ut de cætero in qualibet Ecclesia Presbyteri primum locum, Diaconi secundum, Subdiaconi tertium, & sic de reliquis obtineant ordinatim, etiam si posteriorius admittantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ Constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Locus cuiuslibet assignatus

Dat. die 10. Maji 1231. Pont. An. V.

Datum Laterani quarto Idus Maji Pontificatus nostri anno quinto.

mitorio commorantes sub hac lege silentii minime astringantur. Ipsi tamen sibi sint lex, & timeant oculos Dei offendere, qui bonos, & malos in locis omnibus contemplantur. Nemo nostri Ordinis ex quo professionem fecerit proprium aliquid habeat, vel suum esse aliquid etiam dicat, nihilque liceat ei dare absque Prioris sui licentia, aut accipere aliquid quod, quamcunque commode poterit, non exponat voluntati Prioris; cum nec propria corpora, nec voluntates etiam habere debeant in propria potestate. Ab octavis Paschæ, usque ad Exaltationem Sanctæ Crucis, secunda, quarta, & sexta feria Canonici, & Sorores jejunent. Conversi vero teneantur tantum in festis feriis, & jejuniiis solemnibus jejunare. Ab Exaltatione autem Sanctæ Crucis, usque ad Pascha, exceptis diebus Dominicis, continuum jejunium observetur. Conversi tamen, qui gravioribus occupantur laboribus, quartis, & sextis feriis, & in solemnibus jejuniiis, & per totum Adventum teneantur si militer jejunare, sed cum agunt opera leviora, omni tempore, sicut Canonici, secundum Prioris arbitrium jejunare similiter teneantur. Licet tamen Priori ab octavis Paschæ, usque ad Kalendas Octobris relaxare jejunia, cum id viderit expedire. Debilibus quoque, & Senibus, & Adolescentibus omni tempore cum Priori expedire videbitur rigor jejunii relaxetur. Minutis etiam liceat bis se reficere, prima, secunda, & tertia die mutationis, nisi præcipuum jejunium tunc occurrat. Qui eques eundo de consensu Prioris fuerint in itinere constituti; ab Octavis Paschæ, usque ad Exaltationem Sanctæ Crucis nisi in sexta feria, & in præcipuis jejuniiis jejunare minime teneantur. Illis autem, qui pedes vadunt, omni tempore liceat bis se reficere, excepto in Adventu, & in præcipuis jejuniiis, & dum in aliquo loco moram pertraxerint; si fieri poterit sine gravamine sociorum. Infirmi autem, qui talem infirmitatem habent, quæ appetitum non multum turbet, nec eos multum debilitet lectum, & cibaria Conventus, & jejunia non immutet. Si tamen in aliquo cum talibus Priori videbitur dispensandum, indulgeat moderate. Alii autem infirmi, qui aegritudine gravi, & grandi debilitate minime molestantur, in præcipuis jejuniiis, & per totum Adventum secundum considerationem Prioris jejunent. A carnibus, & sagmine omni tempore fratres omnes, & Sorores abstineant, præter omnino debiles, & ægros, quibus usus eorum ex infirmitate, ac pro reparatione concedi poterit in Infirmitorio a Priore, vel etiam alibi, ubi ipse cum deliberatione Capituli pro evidenti necessitate, vel rationabili causa viderit expedire; sed cum ita convaluerint, quod convenienter aliis poterint uti cibis, cessent ad voluntatem Prioris, & sciant licentiam eandem sibi ulterius interdiciam. Usus autem casei, & ovorum omnibus ubique conceditur, excepto quod Fratres, & Sororibus Sancti Marci prædicti intra districtum Mantuæ denegatur, nisi ex dispensatione, sicut de carnibus est expressum, ne violenter favorabilis consuetudo per Sedem Apostolicam approbata, quam hætenus servaverunt. In omnibus autem festis feriis, & præcipuis jejuniiis, & per totum Adventum omnes ubique ab ovis, & caseo debeant abstinere, nisi ex dispensatione, sicut de carnibus superius continetur. Sane Conventui duo cocta pulmenta in die sufficiant, sive una sit refectio, sive due. Si quid autem addendum videbitur, moderate fiat servata in omnibus parcitate. A Pascha, usque ad Exaltationem Sanctæ Crucis Clerici paucis in lectis suis post prandium, vel post sextam, quando jejunant usque ad nonam, nisi forte a Priore, vel tenenti vicem ejus aliquando absolvantur; eodem etiam ordine quiescant in lectis suis Sorores: sufficiat cuilibet Clericorum una Cappa, una Cotta lineæ, duo Scapularia laneæ, duæ Tunice, unum Scapulare Pelliceum, sive una Pellis, & unum Pelliceum sine Jappa. Verumtamen in arbitrio sit Prioris pro Jappa tertiam Tunicam fratribus providere, & nulla vestis pellicea habeatur, nisi Ovina, vel Agnina mediocriter grossa. Item duæ Stamineæ: poterit tamen Prior pro stamineis Camisias de panno stappeo grosso concedere, quibus viderit expedire. Item duo femoralia, duæ caligæ laneæ, & quatuor laneæ sine pedibus, quatuor scuffones, & duo subtelares, & duæ bottæ filtratæ, & duo pilei lanei, vel pellicei. Sufficiant autem cuilibet unus saccus, & unum capitale de plumis, qui duorum pedum longitudinem non excedat, duo lineamina lanea, coopertorium ovinum, scutella, sive cultra non curiosa, sed simpliciter operata. Conversis prædicta sufficiant vestimenta, & eisdem stramentis lectorum, & calciamentis, & pileis sint contenti; Cottam tamen & bottas non habeant, nisi pro aliqua rationabili causa bottæ concedantur al cui a Priore; singulis tamen eorum pro bottis par unum conceditur Cappellorum. Sufficiant etiam cuilibet Sororum una clamis, duæ binde, tunica una superior cum caputio, & duæ inferiores, unum scapulare laneum, una guarnacia pellicea, Camisias vero, vel stamineas, & lectulteria, atque calciamenta, & pileos, ita eis habere liceat, sicut Clericis licitum est habere. Omnia vero lanea indumenta sint naturalis coloris, & non tincta: de colore vero, vel grossitudine vestium, nullus murmuret, vel causetur, nec interdiciamus vestimenta de panno, lana, linoque contexta. Infirmis autem in Infirmitorio jacentibus, & etiam iter agentibus lineaminibus laneis, & lectis plumis uti licebit. Licet etiam Priori superaddere aliquid de vestibus, vel lectulteriis, sive capitulo operimentis, seu etiam calciamentis, non juxta curiosorum voluntatem, sed secundum honestatem, vel necessitatem nullam evidentem. In hac tamen, seu alia qualibet dispensatione non attendat Prior malam voluntatem invidentium, sed paterno affectu necessitatibus indigentium condescendat, quia secundum exemplum Apostolicum dividendum est omnibus cum timore Domini, prout cuique opus erit. Canonicis vero non liceat uti Cottis, nisi tantum in Capitulo, & in Choro in Divinis Officiis, & in obsequiis circa Altaria exhibendis, & cum ad opus Dei in Ecclesiam vadunt; seu inde redeunt, & in afferendo ignem, & aquam, & alia quæ necessaria sunt Divinis Officiis. Et si egrediatur quisquam cum Cotta, non cogatur eam deponere, quamdiu agitur opus Dei. Cottas nimis subtiles, vel etiam sumptuosas nullas faciat, nec ab aliis recipiat etiam gratis datas. Priori etiam, & aliis omnibus omnino interdicitur, ut

Procipiata.

Jejunio.

Cum quibus dispensandum.

Cibus.

Uti Cottarum.

Vestis, & Lectulo.

Labore manuum.

nuquam sedeant Cotta induti sine Cappa cum mulieribus ad loquendum. Ceterum quia otiositas est animæ inimica, ordinamus, ut Canonici certis temporibus in labore manuum occupentur certis item horis in lectione divina. Ideoque statuimus, ut postquam de Capitulo egressi fuerint usque ad signum horæ tertiæ, aut post nonam usque ad signum vespertinæ horæ, secundum considerationem Prioris in labore manuum occupentur, plus etiam laborare teneantur ad voluntatem Prioris, si evidens necessitas, vel utilitas hoc exposcat. Ipse autem Prior sic laborem disponere, ac moderare procuret, ut & animarum saluti videatur intendere, & Fratres tollatur iusta occasio murmurandi. Si quis vero talis fuerit, ut non velit, aut non possit meditari, vel legere, injungatur ei opus quod faciat, ut non vacet. Fratres vero infirmis, debilibus, & etiam delicatis talia opera injungantur cum debuerint laborare, ut nec otiosi sint, nec laboris violentia opprimantur, quorum consideranda erit imbecillitas a Priore. Conversi autem, & Sorores quotidie laborent exceptis diebus Dominicis, & solemnitatibus, in quibus non tenentur secundum ordinem laborare. In quibus tamen diebus, siue solemnitas si quidpiam operis pro rationabili causa eis injunctum fuerit, non negligant obedire: excipimus autem ab hac lege laicos eos, quos pro utilitate temporalis, vel spiritualis, vel alia rationabili causa Prior duxerit eximendos. Si quis autem cum vacaverit a labore in proferendis fabulis, & scurrilitatibus, & otiosis sermonibus repertus fuerit vitiosus, & sepe correctus, & neglexerit emendare ad Prioris arbitrium dignæ subjaceat ultioni. Nullus usufructus, vel suspectus de heresi, vel detentor alienarum rerum recipiatur ad professionem, aut etiam ad sepulcrum nisi congrue satisfecerit, juxta posse. Hoc autem de illis intelligatur, de quibus ad notitiam Fratrum pervenerit sollicita prius diligentia, & inquisitione præmissa. Frater, aut Soror noviter ad Religionem veniens ad minus sit quatuor, aut tribus diebus, ut hospes, & ei conversationis qualitas exponatur: prædicentur ei dura, & aspera, per quæ itur ad Deum, & si dixerit se velle stare ibidem, ducatur in Capitulum, ubi veniam petat, & misericordiam postulet, ut recipiatur. Surgens autem si ad interrogationem Prioris dixerit se velle probare ordinem, & usque ad finem vite sue stare ibidem, recipiatur in Congregatione, & probetur in patientia, & doctrina. Completo autem tempore probationis illius si velle stare se dixerit, legantur, vel exponantur ei Capitula Regule, quæ servare debet, quibus perlectis, vel expositis dicatur ei: Ecce Regula quam tenere debetis, si vis eam servare ingredi, si non vis, liber discede. Quam si se velle servare dixerit, veniat in Capitulum; & sicut prius misericordiam postulet, & coram Altari faciat professionem in manibus Prioris Deo, & illi Ecclesie offerens se metipsam & promittens illius loci stabilitatem, & perpetuam castitatem, & vivere sine proprio, & obedientiam secundum Deum, & Regulam istam Priori præfenti, & Successoribus suis fideliter servaturum. Verumtamen si quis res temporales habuerit, prius de illis, quod sibi placuerit, ordinet, vel disponat, quando professionem

De admittendis ad professionem.

emittat nihil sibi omnino reservans. Nullus autem ad professionem recipiatur ante annum probationis impletum, nisi esset Regularis Persona, vel nisi transacto dimidio anno de aliqua certa Persona pro aliqua evidenti utilitate visum fuerit Priori, & Capitulo dispensandum. Nullus tamen ad professionem prius recipiatur, quam perlectis, ut dictum est Capitulis Regule interrogetur secundum ordinem supradictum. Si qua tamen Persona minus secuta, & idonea Collegio videretur, & completo anno probationis ipsius Prior cum deliberatione Capituli illius emendationem misericorditer adhuc expectare voluerit, & sine latione Domus fieri poterit minime prohibemus. Hoc etiam de Persona idonea fieri concedimus, non tamen ad ipsius voluntatem, nisi evidens necessitas, & utilitas exposcere videatur. Nullus masculus infra sextumdecimum annum, vel femina infra quartumdecimum ad probationem aliquatenus assumatur, nisi prius specialiter de licentia duorum Priorum nostri Ordinis fuerit hoc concessum: Vassallos, vel Advocatos, aut Vice-Dominos, vel Patronos non habeamus sine Sedis Apostolicæ, ac Capituli Generalis Ordinis nostri licentia speciali, quia plurimi violenter bona Ecclesiarum diripiunt, & moluntur cum tyrannide usurpare. Si vero alicui Ecclesie nostri Ordinis quavis occasione jus devenerit Vassallorum, Prior, & Capitulum illius quam citius commode poterit se, & Ecclesiam ipsam de ipsis expedire procurent. Prior, vel Sacerdos, cui licentiam ipse præstiterit, audiat confessiones Sororum ad fenestram ferream, & non alibi, nisi in præsentia septem Sororum ad minus, vel nisi Soror confitens ægrotaret. Si Prior, vel prædictus Sacerdos pro qualibet utilitate, vel occasione debeat ingredi Portam Sororum, nisi cum Viris pluribus introiret, sint ad minus tres Sorores bonæ opinionis, quæ cum ingredientem stantem, & exeuntem, semper & ubique videre possint, nisi forte, & alii intrarent de licentia Prioris pro aliquo necessario labore, vel opere faciendo, vel nisi latronum, aut incendii videretur periculum imminere, vel nisi etiam Prior, aut dictus Sacerdos intraret loquutorium cum aliqua Persona, quæ vellet aliquam de Sororibus visitare. Si quolibet Frater aliquis, aut Soror in manifestum fornicationis vitium lapsus fuerit, etiam quod Deus avertat, si ipse Prior fuerit, a Domo hanc spe reverentis sententialiter a Conventu privetur, nec ultra ei obediatur, nec ab aliquo cum eo participetur, donec manserit in eadem Domo. Nulla femina prægrans, vel de conceptu suspecta Sororum Collegio societur, & si sociata fuerit excludatur. Nullus Fratrum, vel Sororum suscipiat Personam aliquam ad docendum in aliqua arte, seu in scientia Litterarum, nisi sui sexus sit Persona, quæ doceri debet, & nisi sit de Collegio, seu Ordine nostro. Ut autem ea, quæ in præfenti Regula conscripta sunt intemerata, & incorrupta consistant, statuimus, ut præcepta & correctiones, quæ per Visitatores Ordinis nostri secundum formam visitationis a nobis provide institutam facta fuerint, tam a Priore, quam a Fratribus, & Sororibus universis rata habeantur, & inviolabiliter observentur. Et quia omnia, quæ necessaria sunt non possunt in præfenti Regula com-

Advocatus Vice-Dominus &c.

Colloquia cum Sororibus &c.

Observantia reformationis a Visitatoribus faciendæ.

XXX.

Quod Prælati Ecclesias suas, quibus præsentibus alienis debitis gravare minime possint.

Ex Regula Vaticana.

Gregorius Episcopus Servus Servorum Dei, Venerabilibus fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, & dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, aliisque Ecclesiarum Prælatibus præsentibus literas inspecturis, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

SI quorundam Prælatorum presumptionem inolitam Deo, & Hominibus exhorrendam juxta pensare vellemus, pene non esset adhibenda dilatio; sed in transgressores celeris vindictæ severitas exercenda. Sicut enim ad nos valido, & stupendo clamore pervenit, quidam non contenti, quod propriis commodis inherentes, & quærentes potius quæ sua sunt, quam quæ Christi commissas sibi Ecclesias enormiter dilapidant, & consumunt, dum novo alienationis, & dilapidationis genere advento eas præsumunt alienis debitis onerare. Sigilla sua, seu litteras sigillatas de contrahendo mutuo quibusdam amicis suis Clericis, & Laicis concedendo, quarum occasione prædictæ Ecclesie in tanta obligarum pecuniæ quantitate, ad cuius solutionem postea compelluntur, quod vix, aut nunquam liberari possunt ab onere debitorum. Volentes igitur Ecclesiarum indemnitatibus paternam sollicitudine providere, præsentium auctoritate firmiter inhibemus, ne quis præsumat de cetero Ecclesiam sibi commissam, ut præmissum est, pro alienis gravare debitis, aut litteras alicui, seu sigilla concedere, quibus possint Ecclesie obligari. Decernentes si secus, quod non credimus, fuerit attentatum, ad solutionem talium debitorum Ecclesias non teneri. Si quis enim contra præmissa de cetero venire præsumperit, ab administratione spiritualium, & temporalium noverit se suspensum.

Causa Decreti.

Decretum.

Pœne inobedientium.

Dat. die 11. Febr. 1232. Pont. An. V.

Datum Reate tertio Idus Februarii, Pontificatus nostri anno quinto.

XXXI.

Canonizatio Sancti Antonii de Padua nuncupati, Professoris Ordinis Fratrum Minorum Conventualium Sancti Francisci, ejusque relatio in numerum SS. Confessorum, cum institutione ejus festivitatis pro die 13. mensis Junii.

Gregorius Episcopus Servus Servorum Dei, Venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, & aliis Ecclesiarum Prælatibus, præsentem paginam inspecturis, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

CUM dicat Dominus per Prophetam: Dabo vobis cunctis populis in laudem & gloriam & honorem; & per se pollicetur, quod justus sicut Sol in conspectu Dei fulgebunt; pium & justum est, ut quos Dominus merito san-

Exordium.

comprehendi, ordinamus; ut ea, quæ per Priorem, & Capitulum cujuslibet Ecclesie nostri Ordinis fuerint rationabiliter instituta, tam ab ipso Priore, quam a Fratribus, & Sororibus ejusdem Ecclesie universis, salva correctione Sedis Apostolicæ, observentur. Nos itaque præscriptam Regulam approbantes Prioribus vestri Ordinis Apostolica auctoritate concedimus, ut laicos litteratos, qui apud eos habitum receperint Regularem in Clericos valeant tonsurare; & tam ipsis, quam Fratribus quos idoneos noverint, liceat fidelibus adventibus verbum Domini prædicare. Si Episcopus quoque Dicecesanus ordinationem celebraverit, Fratres recipientes Ordines ab eo, qui fuerint ordinandi: si autem non celebraverit, liceat eis de mandato Prioris sui ad quemcumque maluerint pro assumendis Ordinibus Catholicum adire Antistitem, gratiam, & communionem Apostolicæ Sedis habentem, qui nostra factus auctoritate ipsi quod postulatur impendat. Hæc autem Regula semel in mense coram Fratribus perlegatur.

Confirmata Regula nonnulla Priori Pontifex concedit Privilegia.

Clausula.

Dat. die 1. Septem. 1231. Pont. An. V.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre emendationis, confirmationis, & concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Reate Kalendis Septembris Pontificatus Nostri Anno Quinto.

XXXIX.

Oblati Ordinis Carthusiensis gaudent omnibus ejusdem Ordinis prærogativis, & indultis.

Gregorius Episcopus Servus Servorum Dei, Dilectis filiis Priori, & Capitulo Carthusien. salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Exordium.

Quoties a nobis petitur, quod religioni, & honestati convenire dignoscitur, animo nos deest libenti concedere, & justis petitionum deideriis favorem benevolum impertiri.

Concessio.

1. Cum igitur, sicut vestra petitio, nobis exhibita, continebat, septem oblatos, qui redditi vulgariter appellantur, in qualibet domo vestri Ordinis habeatis agriculturæ vestræ operi deputatos, & ipsi relicto sæculo continentie voto adstricti, promissæ loci stabilitate, sub obedientia sine proprio vivere teneantur. Nos vestris precibus inclinati, eosdem sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, auctoritate vobis præsentium indulgentes, ut ipsi eisdem libertatibus, & immunitatibus gaudeant, quibus gaudent Fratres Ordinis antedicti.

Clausula.

2. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre protectionis, & concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Dat. die 3. Febr. 1232. Pont. An. V.

Datum Reate tertio nonas Februarii, Pontificatus nostri anno quinto.

sanctitatis coronat, & honorat in caelis, nos venerationis officio laudemus & glorificemus in terris; cum ipse potius laudetur, & glorificetur in illis, qui est laudabilis, & gloriosus in saecula, & in sanctis. Ut enim suae virtutis potentiam mirabiliter manifestet, & nostrae salutis causam misericorditer operetur, fideles suos, quos semper coronat in caelo, frequenter & honorat in saeculo, ad eorum memorias signa faciens & prodigia, per quae pravitas confundatur haeretica, & fides catholica confirmetur, fideles mentis torpore discusso, ad boni operis excitentur instantiam; haeretici depulsi in quae jacent caecitatis caligine, ab invio reducantur ad viam, & Judaei, atque Pagani vero lumine cognito, currant ad Christum, lucem, viam, veritatem, & vitam.

§.1. Unde nos charissimi, etsi non quantas debemus, quantas tamen possumus gratias agimus gratiarum omnium largitori, quod diebus nostris ad confirmationem catholicae fidei, & ad confusionem haereticae pravitatis evidenter innovat signa, & mirabilia potenter immutat, faciens illos coruscare miraculis, qui fidem catholicam tam corde, quam ore, necnon & opere roborarunt. De quorum numero sanctae memoriae Beatus Antonius de Ordine Fratrum Minorum, qui olim degens in saeculo, magis pollebat meritis, nunc vivens in Caelo multis coruscant miraculis, ut ejus sanctitas certis indicis comprobetur.

§.2. Cum enim dudum venerabilis frater noster Episcopus, & dilectus filius N. Potestas, & Communitas Paduana nobis per Nuncios suos, & litteras humiliter supplicasset, ut cum Dominus eidem Sancto tantam contulit gloriam, ut ad dandam scientiam primae stolarum immortalitatis ipsius, & experimentum evidens de secunda, sepulchrum ejus tot, & tantis daret coruscare miraculis, quod ejus inter alios Sanctos non invocari suffragia est indignum, de ipsius miraculis testes recipi mandarem.

§.3. Nos attendentes, quod licet ad hoc ut aliquis sanctus sit apud Dominum, in Ecclesia triumphante, sola sufficiat finalis perseverantia, juxta illud: Esto fidelis usque ad mortem, & dabo tibi coronam vitae: ad hoc tamen ut sanctus habeatur apud homines in Ecclesia militante, duo sunt necessaria: virtus morum, & veritas signorum, merita videlicet, & miracula, ut haec & illa sibi ad invicem contestentur, cum nec merita sine miraculis, nec miracula sine meritis plene sufficiant ad perhibendum inter homines testimonium sanctitatis. Sed dum merita sana praecedunt, & clara succedunt miracula, certum praebent indicium sanctitatis, ut nos ad ipsius venerationem inducant, quem Deus ex meritis praecedentibus, & signis subsequenter exhibet venerandum. Quae duo ex verbis Evangelistae plenius colliguntur; Illi autem profecti praedixerunt ubique Domino cooperante, & sermonem confirmante sequentibus signis; eidem Episcopo, & dilecto filio fratri Jordano Sancti Benedicti, & I. Sancti Augustini, Prioribus Ordinis Fratrum Praedicatorum Paduanorum, receptionem testium de miraculis ejusdem Sancti duximus committendam.

§.4. Nuper autem tam per relationem praedictorum Episcopi, & Priorum, quam per depo-

B. Antonius de Padua virtutibus, & miraculis clarus

Paduanus in-stant Pontifici pro ejus Canonizatione.

Data commissio pro examinatione testium.

sitiones Testium super hoc receptorum, de ipsius virtutibus, & miraculorum insignis certiores effecti, & experti aliquando per nos ipsos sanctitatem vitae, & admirabilem conversionem ipsius, utpote qui apud nos fuit aliquandiu laudabiliter conversatus, eisdem Episcopo, & Potestate, & Communitate praedictis, per solennes Nuncios suos, & litteras, nobis cum instantia denuo supplicantibus, quod eundem Fratrem Sanctorum catalogo adscribere curarem, ut auctoritate sicut convenit Apostolica, dignus honor illi exhiberetur in terris, & qui sicut claris signis, & evidentibus argumentis apparet, honoratur in caelis. Ipsum, qui corporaliter dissolutus, cum Christo esse meruit in caelestibus, ne illius honori debito, & gloria detrahere quodammodo videremur, si glorificationem a Domino permitteremus ulterius humana devotione privari; de Fratrum nostrorum consilio, & Praelatorum omnium tunc apud Sedem Apostolicam existentium, catalogo Sanctorum duximus adscribendum.

§.5. Cum igitur secundum Evangelicam veritatem, nemo accendat lucernam, & ponat eam sub modio, sed super candelabrum, ut omnes, qui in domo sunt, lumen videant, & praedicti Sancti lucerna sic arserit hactenus in hoc mundo, quod per Dei gratiam jam non sub modio, sed super candelabrum meruerit collocari, Universitatem vestram rogamus, monemus attentius, & hortamur, per Apostolica vobis scripta mandantes, quatenus devotionem fidelium ad venerationem ejus salubriter excitantes, festivitatem ipsius Idibus Junii annis singulis celebretis, & faciatis eadem die solemniter celebrari: ut ejusdem precibus Dominus exoratus, gratiam in praesenti, & gloriam nobis tribuat in futuro.

§.6. Nos autem cupientes sepulchrum tanti Confessoris, qui miraculorum fulgoribus illustrat Ecclesiam generalem, congruis honoribus frequentari, omnibus vere poenitentibus, & confessis, illud in festivitate ipsius usque ad octavam diem, annis singulis cum reverentia debita visitantibus, de Omnipotentis Dei misericordia, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, annum unum de injuncta sibi poenitentia misericorditer relaxamus.

Datum Spoleti tertio nonas Junii, Pontificatus nostri anno sexto.

XXXII.

Praemonstratensium Canonicorum Ordinis Reformatio.

Gregorius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Sancti Alexii de Urbe, & de Antuerugia, & de Midelburgo Abbatibus Praemonstraten. Ordinis Trajecten., & Cameracen. Diocesis, salutem & Apostolicam Benedictionem.

Audivimus, & audientes non potuimus non dolere, quod illam Vineam Domini Sabaoth, quae a mari usque ad mare palmites suos extendit, adeo ille ferus singularis suis

Catalogo Sanctorum adscribitur.

Ejus festivitas die 19. Junii celebranda.

Indulgentia eius sepulchrum visitantibus concessa.

Dat. die 3. Junii 1232. Pont. An. VI.

Ex Regem. Vatic.

Collapsa in Praemonstratensibus disciplina.

Disciplina in hoc ordine collapsa.

De Desinatibus, & Visitatoribus.

suus est venenatis moribus demolitus, quod nec canum latratu, nec speculatoris custodia vigilantis potuerunt hactenus ipsius spuria vitulina radicitus extirpari. Ecce, quod Deo teste libenter subire vellemus, doloris vehementia dicere nos compellit: videlicet, quod dudum novella plantatio Praemonstraten. Ordinis, quae in universas Mundi partes quasi forma disciplinae Regularis consueverat derivari, iniquo homine superfeminante zizania, quasi lentina, facta dicitur vitiorum. Proh dolor ubi est illa Religionis honestas, discretionis virtus, puritas veritatis, & talis Joseph Tunica edi sanguine a fratribus vestris minime cruentata: quae claris late titulis de Personis ejusdem Ordinis solebant hactenus praedicari; mutatus est color optimus. Vinum mixtum est aqua, & argentum in scorum est conversum, quin imo veremur n simulationis amictu, & perizomate soliorum, quae ad modicum solis radium desiccantur, pendenda velaverint, quae sunt consumpto momentaneo velamine denudata. Omnes quidem declinaverunt a regularibus disciplinis, subditi videlicet, & Praelati, omnesque simul inutiles sunt effecti, ita quod vix inveniantur in eis, qui bonum faciat, & quod omne caput sit languidum, & omne cor marens, & a planta pedis, usque ad verticem in eis sanitas non existat. Licet igitur plaga hujusmodi facta pene desperabilis videatur, quia tamen non est abbreviata manus Domini, ut salvare non possit, compatiens ex intimo cordis super contritione Joseph, curationi ejus ex animo insistentes; ad reformationem ejusdem Ordinis, & observantiam Regularem de fratribus nostrorum consilio duximus statuendum: Ut cum per incuriam seu negligentiam Diffinitorum, & Visitatorum ipsius Ordinis excessus excedentium remaneant incorrecti, quolibet anno in generali Capitulo, Diffinitores, & Visitatores praedicti munitur, novis, qui religione, ac discretionem praemineant veteribus subrogatis, ita quod Visitatores ipsi de una Circaria ad aliam Circariam assumantur illa cauthela adhibita, ut nesciant a quo visitandum in sequenti anno debeat visitari: Dicti autem Visitatores ad Ecclesiam visitandam personaliter accedentes, & habentes praeculis solum Deum non summam, & in publico, sicut hactenus fieri consuevit, sed secreto & singillatim inquirant, quae correctione digna noverint indigere corrigendo per eos, quae corrigenda fuerint, & referendo fideliter, quae generale Capitulum fuerint referenda. Provisio ut cum Abbates illos praecipue persequantur, & interdum faciant exulare, qui in visitationibus, vel alias pro utilitate domus, & Ordinis honestate loquuntur, praefati Visitatores cum ad aliquam Ecclesiam visitandam accesserint, diligenter inquirant, si quis Canonicorum, vel Conventuum eodem anno, & ob quam causam ad aliquam Ecclesiam sit emissus, ut si causam minus rationabilem forsitan invenerint, ipsum ad Ecclesiam, de qua emissus fuerat, faciant revocari, Abbati pro excessu hujusmodi poena imposita contenti. Ad haec quia in quibusdam locis Abbatum Electiones minus canonicè celebrantur, quod ex eo contigit ut dicitur, quod Abbas Pater interdum carnem sequens, & sanguinem nonnunquam Bull. Rom. Tom. III.

etiam mundano favore, seu familiaritate devictus, electi a Capitulis, magis idoneis reprobatis promovet minus dignos, volumus & mandamus, ut super hoc per Visitatores eisdem inquisita diligentius veritate, si praedictus Pater Abbas in hoc fuerit repertus culpabilis, in sequenti generali Capitulo deponatur. Quia vero nonnulli Abbatum sani carnes, & ipsi comedunt, & sanis Canonicis, & Conventis concedendas concedunt contra ejusdem Ordinis instituta; Abbas, qui de hoc confessus, vel convictus fuerit, deponatur Canonicis, & Conventis gravi culpa subdendis. Cum enim secundum eadem instituta pulmenta intra septa Monasterii semper sint sine carne, & sanguine preparanda, nisi propter omnino debiles, & infirmos, statuta ipsa praecipimus inviolabiliter observari. Nonnulli etiam Abbatum, & Officialium Canonicorum, & Conventuum vestibus delicatis, & pretiosis calciamentis quoque strictis cum Nastulis, & aliter inordinatis utentes in Refectorio pulmentis communibus non vescuntur, sed Abbati & Majoribus pulmentis lautiora parantur, quae omnia de cetero fieri firmiter inhibemus statuentes, ut de eodem vestuario, & pannis ejusdem pretii tam Praelati, quam subditi vestiantur, & subtelaribus robeis non nastulos, sed ligaturas habentibus horis nocturnis exceptis penitus sint contenti, omnesque in Refectorio eodem pane pulmentis eisdem, & eodem potu vescantur salva pitantia, quae Abbati, vel alii majorem mensam tenenti ex certa causa deferri regulariter consuevit, Abbatibus Canonicis, vel Conventis etiam in Infirmitorio nullis secularibus servitoribus, Abbates quoque secundum instituta praefati Ordinis in communi Refectorio comedant, & in Dormitorio cum aliis jaceant omni prorsus excusatione cessante, illis causis dumtaxat exceptis, quae in institutis ejusdem Ordinis exprimentur. Vasis argenteae, & decuratis frenis sellis pectoralibus, & calcariis deargentatis, aut aliam superfluitatem habentibus, sed simplicibus solummodo, & absque simbris, ac ornatu aliquo non utantur. Nullus Abbas praeterea Canonicus, vel Conventus servientem Equitem habeat secularem, nec alicui Abbati excepto Praemonstraten. cui quinque vel sex habere liceat, sit licitum ultra tres equitatus habere. Porro cum hospitalitatem nobis specialiter, & frequenter divina scriptura commendat, utpote quae illa omnia comprehendit, propter quae Dominus in ultimo discussionis examine remuneraturum se bonos, & malos asserit puniturum, & in quibusdam Ecclesiis ejusdem Ordinis hospitalitas non servetur, nec elemosynae fiant ibi juxta facultates earum, volumus, & mandamus, ut in qualibet memorati Ordinis Ecclesia loci ejusdem Abbas, vel negligente Abbate proprio Pater Abbas, aut utroque cessante Visitatores, qui pro tempore fuerint secundum possibilitatem locorum, hospitalitatem ordinent, & elemosynas faciendas certo hospitio ad recipiendos Pauperes, & Ministro idoneo, qui eis deserviat, deputatis. Illud interdicens expresse, ne quis Abbatum alicui Conanguineorum suorum non egeno, seu etiam pauperi, dum tamen in gravamen Ecclesiae mobilia, vel immobilia Ecclesiae suae concedat. Qui vero contra praesumpserit ab Mm Ec-

Eorum jus in puniendis Abbatibus Generalis excois.

De cibis.

Et Vestibus.

De vita communi.

Et paupertate.

Equitatus.

Hospitalitate, & elemosynis.

Non alienandis bonis mobilibus, vel immobilibus.